

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr. 14 (1507) 1986 m. balandžio 10 d.

Melbourne

XXXI M E T A I

Svarbus veikalas Lietuvos praeičiai pažinti

PR. ČEPĖNO NAUJŲ LAIKŲ LIETUVOS ISTORIJS II TOMAS

Skaitai tik ką atspausdintą Prano Čepėno "Naujųjų laikų Lietuvos istorijos" II tomą ir galvoji, kaip mes, kad ir daugiau apsiskaitę lietuviai, nedaug nežinojome nepriklausomos Lietuvos istoriją. Daug mažiau, sakysime, kaip Lietuvos Didžiosios kunigaikštijos ar unijinės Lietuvos laikus. Bet dėlto sunku ką galima kaltinti, nes nebuvo išleista tuo reikalu išsamaus veikalas, ar bent platesnio vadovėlio. Šiuo reikalu nemaža rašė A. Šapoka, V. Sruogienė, broliai Biržiškos. Platesnę istoriją buvo planavęs parašyti Z. Ivinskis ir šiuo reikalu paskelbė keletą rašinių. Eilė valstybininkų (Stp. Kairys, M. Krupavičius, K. Grinius, K. Bielinis, J. Basanavičius ir kt.) paskelbė pluoštą atsiminimų, tačiau tai vis dėlto nebuvo naujųjų laikų Lietuvos istorija.

Šiuo klausimu rašė ir svetimtaučiai. Iš lenkų ypač pažymėtinos J. Ochmanskio, P. Losowskio studijos. Nemaža medžiagos yra paskelbė pokario metais vokiečių istorikai ir politikai. Pastaruoju metu daug rašė ir teberašo sovietinės Lietuvos "istorikai". Tačiau tiek jų, tiek svetimtaučių rašyta mūsų istorija nėra tokia, kokia turėtų būti. Čia ypatingai minėtini sovietiniai rašėivos, kurie pokario metais daug rašo iškreipdami faktus, niekindami nepriklausomos Lietuvos istoriją, jos kūrėjus, išskeldami praktiškai kaip ir nebūtą sovietinių rusų kurtą "kapsukinę Lietuvą".

Kai okupuotoje Lietuvoje nėra bet kurių elementarių sąlygų paruošti ir išleisti objektyvią Lietuvos istoriją, šio darbo ėmėsi išeivijoje gyvenęs Pranas Čepėnas. Gal ne visi skaitytojai žino, kas jis. Tai gi keletas datų ir jo atliktų darbų.

Gimė 1899 m. Utenos apskrityje. Mokėsi Šiaulių gimnazijoje. I pasaulinio karo pabaigoje - Voroneže. Vėliau 7 metus dirbo pedagogo darbą Kaune, drauge studijuodamas istorijos mokslus universitete. 1931-1940 m. kauniškės "Lietuviškosios enciklopedijos" sekretorius, 1940-1944 m. vienas jos redaktorių. 1940-1944 m. Humanitarinių mokslų fakulteto visuotinės istorijos vyr. asistentas, 1945-1949 m. Pabaltijo u-to profesorius. 1953-1967 m. vienas iš kelių bostoniškės LE redaktorių.

Užbaigęs LE redaktoriaus darbą, ryžosi parašyti tritomę Naujųjų laikų Lietuvos istoriją. Turėdamas labai gausų žinių bagažą, būdamas

griežtai laikėsi mokslinių reikalavimų. Kiekvienas jo pateiktas faktas ar svarbesnis įvykis paremtas atitinkamu dokumentu ar kitu autorium. Tai bene geriausias dokumentuotas veikalas visoje mūsų istorinėje literatūroje. Bet knygos redakcija dar patikrino lenteles, žemėlapius, sudarė vardų bei pavardžių dalykines rodykles ir kt. Visi šie darbai, reikalaujantys daug laiko ir kruopštaus darbo, atlikti pasigėrėtina gerai. Tai labai didelis autoriaus šeimoms įnašas į šį istorinį veikalą.

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis

Čikagoje

enciklopedistas, Dr. K. Griniaus fondo valdybos paprašytas, parašė I-ji istorijos tomą. Šis 1977 m. veikalas prasideda lietuvių tautinio atgimimo laikotarpiu (XIX-XX a. sąvarta) ir baigiasi I pasaulinio karo pradžia (1914 m.), Knyga 543 psl.

Išleidus I tomą, Pr. Čepėnas intensyviai rašė II veikalą tomą. Deja, pradėjo sirginti ir 1980. XII. 3 mirė Worcesteryje, kur jis persikėlęs iš Čikagos gyveno. Veikalo II tomas buvo parašytas bet techniškai neužbaigtas. Šiam reikalui dar reikėjo geros redakcijos. Veikalą galutinai paruošti spaudai ėmėsi jo šeimos nariai: žmona Albina Čepėnienė - Sirutyte, duktė prof. dr. Ina Čepėnaitė - Užgiriene, žentas dr. Vytautas Užgiris. Kaip ryšininikas tarp redaktorių, leidėjo ir spaustuvės talkino Čikagoje gyvenęs autoriaus brolio sūnus Algis Čepėnas. Mūsuose tai nedažnas reiškinys, kad šeimos nariai taip labai ir nuoširdžiai rūpintųsi savo žmogaus - autoriaus raštišku palikimu.

Vis dėlto, autoriui mirus, II tomo spaudos darbai nusitęsė, nes techniški darbai buvo likę daugiau, kaip iš pradžių manyta. Teko patikrinti nuorodas (išnašas), kurių II tome susirinko net 1.450. Pr. Čepėnas, kaip mokslininkas, mėgo mokslinę dokumentaciją, to reikalavo iš bendradarbių ir pats

(Nukelta į 2 psl.)

KUN. J. ZDEBSKIO ŽUVIMAS PASAULIO ŽINIOSE

Įvairios užsienio spaudos agentūros pranešė informaciją apie Rudaminos klebono kunigo Juozo Zdebskio tragišką žuvimą autoavarijoje vasario 6 d. Šveicarų žinių agentūra KIPA pažymi, kad šiuo tarpu neturima tikslesnių žinių apie kunigo Zdebskio žuvimo aplinkybes, dėl to negalima atmesti galimybių, kad avarija įvykusi neatsitiktinai.

Šveicarų agentūra primena, kad kun. Zdebskis buvo vienas iš Tikinčiųjų teisėm ginti lietuvių komiteto steigėjų, kad dėl savo veiklos už religinės laisvės apsaugojimą jis buvo persekiojamas ir net apkaltintas priešvalstybine agitacija. Agentūra taip pat pažymi, kad po kunigų Svarinsko ir Tamkevičiaus suėmimo ir nuteisimo 1983 metais, Tikinčiųjų teisėm ginti lietuvių komitetas buvo priverstas pasitraukti į pogrindį.

Rašytojų organizacija globoja lietuvius sąžinės kalinius

Devyni lietuviai išvardinti PEN klubo kalinamų rašytojų komiteto pranešime, kuris buvo svarstomas sausio 12-tą dieną New Yorke šios tarptautinės rašytojų organizacijos suvažiavime.

Paminėtini yra: konclageriuose laikomi Liudas Dambrauskas, Gintautas Iešmantas, Vladas Lapienis, Viktoras Petkus, Vytautas Skuodis ir Balys Gajauskas, ištrėmimo Antanas Terleckas, Povilas Pečeliūnas, prievartinėje psichiatrinėje uždarytas Algirdas Statkevičius.

Kai kuriuos šių kalinamų rašytojų bei savilaidos darbuotojų savo garbės nariais yra priėmę įvairių valstybių PEN centrai. Algirdas Statkevičius yra įsūniję Filipinų ir Norvegijos centrai, Antaną Terlecką - Kanados ir išeivių rašytojų centrai, Viktorą Petkų - Skotijos ir Vytautą Skuodį - Norvegijos centras.

Balys Gajauskas pranešime minimas kaip vienas tų kalinių, kurių sveikata šiandien pavojingai pašlijusi. PEN klubo komitetas yra gavęs Gajausko 1982 metais parašytą ir Vakarus neseniai pasiekusį straipsnį apie taiką. Dėl to straipsnio pasirodymo užsienyje jam buvo uždrausti pasimatymai su žmona ir dukrele.

Pranešime pateikiama nauja informacija apie lietuvių mokslininką ir autorių Liudą Dambrauską. Jis 63 metų amžiaus, jau 40 metų serga džiova ir buvo paguldytas ligoninėje su širdies liga. Jo "nusiakaltimas" - tai rašymas memuarų apie savo išgyvenimus Stalino konclageriuose ir straipsnių spausdinimas lietuvių savilaidoje.

Dambrausko memuarai, pavadinti "Gyvenimo akimirkos" apima 53 sąsiuvinius ir 750 mašinėle rašytų puslapių. Teismo metu jis paprašė teisėjų, kad jį išteisintų arba nuteistų sušaudyti, nes lėta mirtis žiauresnė už staigią. Tai pareiškęs, Dambrauskas apalpo.

Mūsų paskirtis - būdėti ir sistematingai reaguoti. (ELTA)

— Jungtinėse Amerikos Valstybėse veikianti pabaltiečių organizacija BATUN pasiuntė du išsamius memorandumus Ženevoje vykstančiai Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisijos sesijai. Memorandumuose plačiai iškeliami Sovietų Sąjungoje ir jos valdomuose kraštuose religinės laisvės pažeidimai, žmonių diskriminavimas dėl religijos, tikintiesiems dažnai paneigiamos jiems priklausančios pagrindinės politinės teisės. Minimi žymieji lietuviai sąžinės kaliniai — kun. Alfonsas Svarinskas, kun. Sigitas Tamkevičius, kun. Jonas Kastytis Matulionis, atkreipia dėmesį į kun. Stakėno užpuolimą, jaunuolio Roberto Grigo persekiojimą sovietų kariuomenėje dėl jo religijos ir kviečia, kad Sovietų Sąjunga panaikintų visus slaptus įsakus, kuriais slopinama religijos laisvė.

— Dauguose, Kaišiadorių vyskupo pijoje, mirė klebonas kun. Aleksandras Leonavičius, palaidotas kovo 17 d. Velionis buvo gimęs 1920. XI. 14, kunigu išventintas 1947. IV. 27. Vatikano radijo žiniomis tai jau tryliktas šiemet Lietuvoje miręs kunigas. Padažnęjusios kunigų laidotuvis Lietuvos katalikam primena pareigą dar uoliau melstis už Kauno Kunigų seminariją, kad oku panta leistų priimti visus jaunuolius, kurie yra apsisprendę už kunigišką pašaukimą.

— JAV Valstybės departamentas Vašingtone kovo 6 d. surengė susitikimą su etninių grupių atstovais aptarti Amerikos laikyseną balandžio 15 - gegužės 26 dienomis Šveicarijos sostinėje Berne įvyksiančioje Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisijos ekspertų konferencijoje. Iš lietuvių į šį susitikimą buvo pakviesti: Amerikos lietuvių Romos katalikų federacijos atstovas Juozas Simanis, Eltos informacijos centro tarybos vedėja Margarita Samatienė, Lietuvių informacijos centro vedėja Gintė Damašytė, kuri kartu atstovavo ir Amerikos Lietuvių Bendruomenei ir VLIKo nariai - dr. Domas Krivickas ir Juozas Vitėnas. Lietuvių delegacija prašė, kad iš sovietų pareikalauti iš koncentracijos lagerio paleisti Čikagoje gimusių profesorių Vytautą Skuodį ir visus lietuvius sąžinės kalinius, buvo primintas Maskvos pasipriešinimas Popiežiaus norui aplankyti Lietuvą. Pats JAV ambasadorius kalbėjo apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką, kuri atlieka svarbų vaidmenį kovoje už religijos laisvę.

— Britų kas ketvirtis metų leidžiamas žurnalas Air Enthusiast vėliausiame Nr. 29 per išstisus šešis lapus pateikia Lietuvos Aviacijos istoriją su lėktuvų brėžiniais, nuotraukomis nuo Nepriklausomybės paskelbimo iki sovietinės Rusijos invazijos. Suminėta daug pavardžių, Dariaus - Girėno transatlantinis skrydis, Lithuanica lėktuvo aprašymo detalės.

— Britų kas ketvirtis metų leidžiamas žurnalas Air Enthusiast vėliausiame Nr. 29 per išstisus šešis lapus pateikia Lietuvos Aviacijos istoriją su lėktuvų brėžiniais, nuotraukomis nuo Nepriklausomybės paskelbimo iki sovietinės Rusijos invazijos. Suminėta daug pavardžių, Dariaus - Girėno transatlantinis skrydis, Lithuanica lėktuvo aprašymo detalės.

— Britų kas ketvirtis metų leidžiamas žurnalas Air Enthusiast vėliausiame Nr. 29 per išstisus šešis lapus pateikia Lietuvos Aviacijos istoriją su lėktuvų brėžiniais, nuotraukomis nuo Nepriklausomybės paskelbimo iki sovietinės Rusijos invazijos. Suminėta daug pavardžių, Dariaus - Girėno transatlantinis skrydis, Lithuanica lėktuvo aprašymo detalės.

— Britų kas ketvirtis metų leidžiamas žurnalas Air Enthusiast vėliausiame Nr. 29 per išstisus šešis lapus pateikia Lietuvos Aviacijos istoriją su lėktuvų brėžiniais, nuotraukomis nuo Nepriklausomybės paskelbimo iki sovietinės Rusijos invazijos. Suminėta daug pavardžių, Dariaus - Girėno transatlantinis skrydis, Lithuanica lėktuvo aprašymo detalės.

Svarbus veikalas Lietuvos praeičiai pažinti

(Atkelta iš 1 puslapio)

II tomo išleidimą (kaip ir I-ji) medžiagiškai ir moraliniai parėmė dr. Alvina Šabanienė - Wells, didžiajam lietuvių knygos mylėtojui dr. Juozui Šabanui pagerbti, penkioliktųjų mirties metinių proga. Tai tikras, gražus mirusiojo vyro įamžinimas. Padėkos vertas ir oficialus abiejų tomų leidėjas - Dr. K. Griniaus fondas, kurį čia atstovauja teisininkas Liudas Šmulksys.

Veikalo II tomas, 840 psl. knyga, istorinio laiko atžvilgiu, apima tik trumpą 8 m. laikotarpį (1914-1922 metus). Pradėtas I pasaulinio karo eigos Lietuvoje aprašymu, baigiamas Steigiamojo seimo darbai. Štai jo 21 pagrindinės dalys: I pasaulinis karas, Lietuviai Rusijoje karo metu, Vokiečių okupacija Lietuvoje, Vokietijos aneksiniai ir kolonizaciniai planai, Rusijos revoliucinimas, Lietuvių politinė veikla okupacijos metu, Lietuvos Brastos taika, Lietuvos etnografinės sienos, Laikinoji Lietuvos vyriausybė, I-ji Sovietų Rusijos invazija į Lietuvą, Lietuvos karas su Sovietų Rusija, Tolesni laik. Lietuvos vyriausybės darbai, Lietuvių emigrantų vaidmuo, kovojant dėl Lietuvos laisvės, Taikos konferencija, Karinės ir diplomatinės misijos Lietuvoje, Pabaltijo valstybės, Vokietijos karinė avantiūra, Vilnius ir jo problema, Lietuvos steigiamasis seimas, Lietuvos nepriklausomybės pripažinimas de jure, Mažoji Lietuva, Įgyvendinti ir neįgyvendinti siekimai.

Skaitytojas, paėmęs į rankas knygą ir pradėjęs ją skaityti, skaitys kaip įdomų romaną, neatsitraukdamas. Taip jau yra gausus įdomiais faktais, sklandžia kalba parašytas veikalas. Nors Pr. Čepėnas buvo kairiųjų pažiūrų asmuo, tačiau šioje knygoje jis pasirodė kaip labai objektyvus istorikas. Jo paties žodžiais: "Rašydamas nuolat turėjau galvoje objektyvumą. Esu giliai įsitikinęs, kad istorinių faktų nereikia nei nutylėti, nei iškreipti ar klastoti, nepaisant, ar jie mums patiems malonūs ar ne".

Šio dėsnio jis visur laikėsi. Išpūdžiai labai gausūs, taigi gal neverta apie juos ir rašyti, bet vieną kitą mintį suminėsime. Taip kuriantis nepriklausomai Lietuvai, nei Vokietijai, nei Rusijai, nei Lenkijai, nei sąjunginių kraštų, ypač Prancūzijos politikai labai nemėgo Lietuvos ir darė viską, kad tas "kūdikis", it nelegalus vaikas, negimtų. Vokietija pripažino Lietuvą de jure pati pirmoji tik todėl, kad ma-

tė netrukus jos neteksianti. Ir tai pripažino labai kietomis sąlygomis. Tiek cariniai, tiek sovietiniai rusai norėjo Lietuvą paglemžti ir su ja kariavo. Sąjunginės valstybės, JAV-bes įskaitant, nenorėjo Pabaltijo valstybes nuo Rusijos atskirti. Tiesa, jie naudojo jas kovai prieš bolševizmą, bet tik labai ribotai rėmė, ir tik tam, kad būtų galima jas atiduoti vienam ar kitam cariniui generolui. Lenkija nepripažino Lietuvai ir ypač jos sostinei Vilniui, DLK paveldėjimo teisės.

Amerikiečio knyga apie lietuvių rezistenciją

Savaitraščio Newsweek Maskvos biuro vedėjas Andrew Nagorski 1982 metais buvo išstremtas iš SSRS už "neleistinus žurnalistinės veiklos metodus". Savo išgyvenimus jis aprašo Amerikoje neseniai išėjusioje knygoje Reluctant Farewell (Ne noromis atsisveikinant), kurioje randame ir įdomų skyrelį apie jo apsilankymą Vilniuje 1981 m. liepos mėnesį, drauge su dienraščio Los Angeles Times korespondentu. Nagorski primena, kad daugelis už sienos korespondentų negauna leidimo apsilankyti Pabaltijo respublikose.

Autorius primena amerikiečių skaitytojams, kad dar po 1950 metų lietuvių partizanai tebekovojo prieš okupantus; tautiniai antagonizmai tarp lietuvių ir rusų tebegyvi ir šiandien. Pasak jo, lietuviai ir lenkai turi bendrų savybių - abi tautos giliai katalikiškos ir abi labai nemėgsta rusų viešpatavimo.

Nagorskiui ypač rūpėjo sužinoti, kaip įvykiai Lenkijoje paveikė lietuvius. Visi vilniečiai, su kuriais jis kalbėjosi, reiškė simpatijų lenkams. Nors būti disidentu Lietuvoje daug rizikingiau negu Lenkijoje, amerikiečių korespondentų sutikti lietuviai nedvejojo kritikuoti sovietinę santvarką. Jaunas lietuvis kunigas pakvietė amerikiečius į savo sakristiją ir išsamiai apšvietė juos apie valdžios pastangas nugalėti tikėjimą. Nepaisant "primitivių" pastangų brukti ateizmą, kunigas buvo optimistiškas ir tvirtino, kad "tikėjimas Lietuvoje gyvas". Auga jaunimo sąjūdis, kurio šūkis - atgal į religiją. Taip pat sugebama apeiti valdžios suvaržymus: vaikai mokomi religijos privačiai ir net kai kurie partijos nariai tuokiasi bažnyčioje, slapčiomis krikštija vaikus ir siunčia juos pirmos komunijos. Kai valdžia už-

Pr. Čepėnas rašo: "Tada Pabaltijo valstybėms tepaliko vienintelis kelias - pasitikėti tik savo jėgomis ir toliau pačioms kovoti dėl savo nepriklausomybės. Mažosios tautos ypač nusivylė JAV prezidentu Wilsonu", kuris paskelbė laisvės punktus visoms tautoms, bei kai reikėjo laisvę duoti, pats jų nesilaikė. Lietuva tapo nepriklausoma tik todėl, kad anuo metu Lietuvos tarybos sudėtyje turėjo apdairius ir sumanius politikus ir pati sugebėjo savo laisvę ginklu apginti.

kerta kelią jaunuoliui įstoti į Kauno kunigų seminariją, jis įsijungia į pagrindinę seminariją. Daugelis moterų priklauso slaptiems vienuolynams. Anot kunigo, Lietuvoje, kaip ir Lenkijoje, jau pats ėjimas į bažnyčią turi politinės reikšmės: religija yra neatjungiamai susijusi su nacionalizmu. Lietuvos Katalikų Bažnyčią sustiprino lenko išrinkimas popiežium bei galingas religijos ir nacionalizmo junginys kaimyninėje Lenkijoje.

Pokalbiui baigiantis, kunigas atskakė į amerikiečių korespondentų dar neištartą klausimą: kodėl jis taip atvirai išsipasakojo dviems nepažįstamiems užsieniečiams? Jo žodžiais: "Svarbu, kad pasaulis žinotų, kas čia dedasi. Jei mes pakelsim triukšmą, kai jie bandys mus užgniaužti, tada jie gerai pagalvos prieš vėl mėgindami tai daryti. Blogiausia būtų, jei represijos vyktų ir niekas apie tai nežinotų".

Užėję į šv. Teresės bažnyčią, amerikiečiai pradėjo fotografuoti maldininkus. Kai kurie išsigando, o viena moteris tiesiai liepė svečiams išsinešdinti. Paašikėjo, kad amerikiečius palaikė KGB agentais. Karingoji moteris jų atsiprašė ir paaiškino, jog valdžia be atvangos stengiasi gąsdinti tikinčiuosius, "Jie bijo, kad čia nepasikartotų Lenkijos įvykiai ir stengiasi užkirsti jiems kelią", aiškino ji.

(ELTA)

NETVARKA R. VOKIETIJOJE

Rytų Vokietija dar kartą išgyvena sunkią ekonominę padėtį. Maisto parduotuvėse trūksta prekių. Fabrikuose darbininkai atsako bendradarbiauti, streikuodami juems prieinamu būdu. Tai praneša Vakarų Vokietijos dienraštis "Die Welt", pasiremdamas Vakarų Vokietijos valdžios įstaigas pasiekiančiomis žiniomis.

Daugelyje miestų prie maisto parduotuvių stovi ilgos eilės. Krašto gyventojai balsiai išreiškia savo pyktį dėl nepakenčiamos padėties. Dėl maisto ir kitų prekių nepritekliaus gyventojų įsitikinimu yra kalti Rytų Vokietijos komunistų partijos pareigūnai. Nerasdama kitokių būdų nuraminti krašto gyventojus, komunistinė Rytų Vokietijos valdžia yra atidariusi daugiau taip vadinamų "Intershops" parduotuvių, kuriose galima pirkti tik su Vakarų Vokietijos valiuta.

Įvykiai

● Meksikoje nukrito lėktuvas 727 ir užsimušė 166 keleivių. Lėktuvas skrido į Los Angeles, bet tik pakilęs iš Mexico City nukrito kalnuose už 100 km.

● Mozambike nukritęs lėktuvas užmušė 44 keleivius.

● New Delhi, Indijoje, policija areštavo 2.000 žmonių, kurie buvo susirinkę prie Sikh šventovės demonstracijom.

● Pietų Korėjoje vyko demonstracijos prieš valdžią. Demonstravo daugiausia studentai. Areštauta 70.

● Helley kometa jau greit bus matoma ir vakarais. Šiaip ji matoma rytais apie 4 val. Apie ją prasidėjo jau įvairūs komentarai. Kai kurie sako, kad ten yra net organinių medžiagų.

● Didžiąją savaitę prie policijos Melbourne sprogsi bomba dar tiriama. Ji sprogo pavogtoje Commodore mašinoje. Rastas languotas skuduras, kuriame gal buvo paslėptas padėjimo laikrodis.

● Prie Atenų Graikijoje lėktuve sprogo bomba, kuri užmušė 4 keleivius. Keleivių buvo 114. Lėktuvas nusileido Atenų aerodrome.

● Baigėsi lėktuvų darbininkų streikas. Jis užtruko 12 dienų ir davė Ansett lėktuvų firmai nemažą nuostolių.

● Pietų Afrikos vyskupas Tutu kviečia kitus kraštus P. Afrikos valdžiai uždėti ekonomines sankcijas, kad būtų panaikinta juodųjų išskyrimas iš baltųjų. Amerikos prezidentas Reagan atsiliepė, kad tai gali nieko nepadėti.

● Britai Ispanijai pareiškė protestą, kad Ispanijos laivai pažeidė Gibraltaro vandenį. Ispanijos užsienio reikalų ministeris atskakė, kad Gibraltaro vandenį Ispanijos laivai nepažeidė, o Gibraltaro aerodromas jau yra Ispanijos žemėje.

● Cairns aborigenai demonstravo prie policijos stoties protestuodami, kad policija laikraštįje aborigenus pavadino "bastards" - pavainikiai. Policija teisinosi, kad ji ne taip juos vadino.

● Sovietai pripažino, kad yra ir jų žmonių žuvusių erdvėje. Izvestia parašė, kad prieš pirmąjį astronautą Gagariną vienas žuvo erdvėje. Tai laikraštis parašė minint 25 m. nuo pirmojo jų astronauto Gagarino kelionės.

● Peru valstybė pareikalavo iš Amerikos 28 mil. dolerių kompensacijos už tai, kad pas juos mirė 4 vaikai, panaudoję amerikoniškus vaistus.

● Sumažėjo Amerikos keleivių lėktuvais, ypač i užsienius už tai, kad vienas po kito buvo sprogimų vis nuo padėtų bombų lėktuvuose.

● Peru valstybėje vyko žemės drebėjimas. Penki žmonės užmušti ir apie 30 sužeisti.

● Berlyne viename viešbutyje išsprogdinta bomba, kuri užmušė vieną amerikoną kareivį ir taip pat vieną moterį. Sužeistų rasta apie 200. Amerika dėl šitokių teroristinių veiksmų labai susirūpinusi ir prašo kitų kraštų pagalbos.

● Meksikoje vyks pasaulinės futbolo rungtynės. Jos prasidės gegužės 31 d. - baigsis birž. 29 d. Šiose rungtynėse dalyvauja 24 finalinės komandos.

● Indonezijoje areštuotas industrijos ministeris Mohammad Samsudin, 66 m. amžiaus. Jis kaltinamas norėjęs nužudyti prezidentą Suharto.

● New Delhi, Indijoje susirinko 6.000 eunuchų ir išsirinko savo vadą Bismillan Bai, kuris jau 70 metų. Ju buvęs vadas Hazi mirė spalio mėn.

T Ė V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siūsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 c. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

T E V I Š K Ė S A I D A I

NEBEUŽTVENKSI

UPĖS BĖGIMO

Kai rusų caras uždraudė lietuvišką spaudą (1864 m.), laikraščiai buvo spausdinami Ryprūsiose — Tilžėje. Kai sovietai uždraudė katalikišką spaudą, tuomet spauda pasirodė pogrindyje. Kaip tik per šv. Juozapą 1972 m. pasirodė pirmas Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos numeris. Per tuos ilgus 14 metų Kronikos pasirodė jau 67 numeriai. Ji ištvėrė gyva per 14 metų ir yra dar gyva šiandien. Visais būdais komunistai gaudė leidėjus, bet vis nepavyksta jų pagauti. Yra jau pas kelis radę po vieną ar kitą Kronikos numerį, bet tai dar nereikiška, kad jie būtų leidėjai. Siūlė net Lietuvos vyskupam daugiau teisių su sąlyga, kad jie sustabdytų Kronikos leidimą. Vyko tačiau priešingai, pradėjo eiti dar kiti laikraštukai. Šiandien tų pogrindžio laikraščių jau yra iki 7.

Tų laikraščių spausdinimas jau turi kitą prasmę, negu tai buvo spaudos draudimo metais prie caro. Tuomet laikraščiai buvo spausdinami užsienyje — Prūsiose ir slapta gabenami į savo kraštą žmonėms. Dabar spausdinami savame krašte, bet slapta ir slapta gabenami į užsienį. Čia, užsienyje, mes tuos laikraštukus perspausdiname ir daliname savo žmonėms. Yra taip pat laikraštukai verčiami į kitas kalbas ir pristatomi vyskupams, parlamentarams ir bibliotekoms. Ypač šiuo darbu rūpinasi Religinė Šalpa. Ji įsteigė taip pat ir Informacijos biurą, nes ji daugiausia surenka žinių. Kuriuo būdu tas žinias Religinė Šalpa gauna, mums yra nežinoma. Dabar tačiau yra visokių komunikacijos būdų.

Taip atrodo, kad Kronika ar kiti laikraštukai tik mus užsienyje informuoja kas Lietuvoje vyksta. Jei tačiau pagalvosime, kad tie laikraštukai yra platinami ir kitomis kalbomis, tai tuomet visas laisvasis pasaulis gali žinoti, kaip Lietuvoje persekiojama Bažnyčia.

Čia ir mums išeiviams reikėtų būti stropesniems. Galima tų Kronikų knygučių angliškai gauti bibliotekose ar kioskuose, kodėl jų nepasukti australams.

Lietuvoje žmonėms tų Kronikų ar kitų laikraščių kaip ir nereikalinga. Juk jie patys žino, kas ten pas juos dedasi. Taip Kronikos ir nespausdinama daug. Lietuvoje retas kuris tą Kroniką mato. Jei paklaustumė tų, kurie čia pas mus iš Lietuvos atvažiuoja, tai beveik nė vieno nerasime, kas būtų Kroniką matęs. Ne dėl to jie nematė, kad būtų skaitomi nepatikimi ar panašiai, bet dėl to, kad jos nėra. Jie tą patį viską girdi per Vatikano radiją ar per Voice of America, ar per Laisvės radiją iš Muencheno. Jie šių radijo stočių Lietuvoje klausosi.

Taip šiandien geležinė uždanga pradeda subyrėti. Nei mums yra paslaptis, kaip mūsų broliai gyvena Lietuvoje, nei jiems paslaptis, kaip mes čia gyvename. pv.

Australijos Lietuvių Dienos

Artėjant ALD mus pasiekia vis daugiau džiuginančios žinios. Jei dabar dar negalime pasakyti, kiek bus dalyvaujančių programoje, bet galime tvirtinti, kad suvažiuojančių iš įvairių vietovių bus daug. Gal net daugiau, kaip ankstyvesniais metais. Tikrai džiugu, kad jau čia gimusių jaunuolių širdyse liepsnoja lietuviškos traukos kibirkštėlė skatinanti prie savųjų. Tikime, kad vyresnioji karta savo prisidėjimu ir parama dar labiau sustiprins jaunųjų tautinį brendimą.

Nežiūrint kuriame mieste vyktų ALD, jos pakelia ir išjudina visoje Australijoje mūsų tautinį susipratimą. Šeimose ir organizacijose vyksta pasiruošimai nors vienu ar kitu būdu prisidėti prie ALD lygio pakėlimo, kartu pravedinant ir savo tautinę sąžinę.

ALD apimtyje vykstančių kultūrinių renginių ir suvažiavimų programos sudarymas eina prie pabaigos, kurią čia skelbiame. Jei dar kurios organizacijos, tuo laiku rengiančios savo suvažiavimus, norėtų būti įrašytos į bendrą ALD programą, prašomos rašyti k-to sekretorei: Pajauta Pullinen, 3 Castle Howard Rd., Cheltenham, NSW, 2119.

ALD PROGRAMA 1986 METAIS

Gruodžio 26 d.

12 val. Iškilmingos pamaldos, St. Marys katedroje.

4 val. ALD atidarymas, Bankstown Civic Centre.

6 val. Gruodinė, Bankstowne, Lietuvių klube.

Gruodžio 27 d.

9 val. VI-to PLJK organizacinio komiteto suvažiavimas, Bankstowne, Lietuvių klube.

10 val. Sporto šventės atidarymas, Condell Park stadione.

1 val. Rezervuota paskaitais, Bankstowne, Civic Centre.

2.30 val. Meno ir tautodailės parodos atidarymas, Bankstowne, Civic Centre.

7.30 val. Užjūrio svečių koncertas, Bankstowne, Civic Centre.

Gruodžio 28 d.

9 val. ALK Federacijos suvažiavimas, Lidcombe, Parapijos salėje.

11.30 Pamaldos Lidcombe, šv. Joachimo bažnyčioje.

1 val. Jaunimo koncerto repet. Bankstowne, Civic Centre.

3 val. Literatūrinė popietė, Bankstowne, Civic Centre.

7.30 val. Jaunimo koncertas, Bankstowne, Civic Centre.

Gruodžio 29 d.

8 val. Tautinių šokių repet. Homebush, State Sports Centre.

9 val. ALB Krašto Tarybos sesija, Bankstowne, Lietuvių klube.

9 val. Mokytojų konferencija, Bankstowne, Lietuvių klube.

7.30 val. Tautinių šokių šventė, Homebush, State Sports Centre.

Gruodžio 30 d.

9 val. ALB Krašto Tarybos sesija, Bankstowne, Lietuvių klube.

9 val. Vaikų vaidybos repet., Bankstowne, Civic Centre.

10 val. Chorų repeticija, Bankstowne, Civic Centre.

3 val. Vaikų vaidybos popietė, Bankstowne, Civic Centre.

7.30 val. Dainų šventė, Bankstowne, Civic Centre.

Gruodžio 31 d.

9 val. LKVS "Ramovė" atstovų suvažiavimas, Bankstowne, Lietuvių klube.

1.30 val. Sporto šventės uždarymas, Condell Park stadione.

STUDIJŲ DIENOS ADELAIDĖJE

"Kritikuoja tie, kurie patys nieko neveikia"... "Kritika dažnai yra destruktivinis veiksmas ir asmeniškų sąskaitų suvedinėjimas". Tai nuotrupos sakinių, girdėtų tose pačiose Studijų dienose, apie kurias parašyti esu paprašytas jų rengėjų. Prieš akis iškyla dilema, kaip Himalajai. Šmėkšteli tarp Skilės ir Charibdės plaukiančio Odisėjo laivas... Atšlepsi pagunda nurašyti Studijų dienų programą, rengėjams, paskaitininkams ir moderatoriams šūktelti "bravo" ir po tuo pasirašyti. Tai būtų standartinis ir pozityvus vertinimas bei "struktyvi" kritika. Niekam neužkliūvanči.

Tačiau mano senu įsitikinimu, kritika yra deliojimas ant vertinimo svarstyklių išpūdžių juoston subjektyviu rekorderiu įrašytų plusų ir minusų, nevengiant svarstymą perkelti į galimybių skalę, palyginant kaip buvo, ir kaip galėjo būti. Tai ne mokymas, bet svarstymas, o tų žodžių sąvokos yra labai skirtingos.

Studijų dienų eiga

Studijų dienos, kovo 28 d. prasidė jusios Lietuvių namuose, pradėtos ALB Krašto valdybos narės ir švietimo reikalams bei pagrindinės šių Dienų organizatorės J. Vaboliene ir Adelaidės apylinkės valdybos pirmininko Jono Stačiūno sveikinimais suvažiavusių bei susirinkusių. Oficialiai Dienas atidaryti pakviestas ALB Krašto valdybos pirm. V. Neverauskas. Jis priminė, kad šios Studijų dienos yra ketvirtos Australijos lietuvių bendruomenės gyvavime (1970 ir 1972 m. suruoštos Melbourne, 1974 ir 1986 m. - Adelaidėje). Palinkėjo sėkmės svarstybose.

Paskaitų ciklą pradėjo D. Baltūtienė ir L. Gerulaitis pateikdami svarstymus tema: Australijos lietuvių kultūrinis gyvenimas ir jaunosios kartos veikla mūsų bendruomenėje. Moderatore buvo I. Davis. Stengtasi optimistišku žvilgsniu peržvelgti mūsų kultūrinės apraiškas. Tarpe jų kažkaip nepaminėta liko mūsų tautinių parapijų veikla, nors religija priklauso taip pat prie kultūros apraiškų.

Nežadu leistas į paskaitų turinio atpasakojimus ir jų kritiką, nes jos yra pažadėtos rengėjų išspausdinti mūsų periodikoje ir tada jos savo tekstais pasidarys atviros išsamesnei kritikai.

Po pietų pertraukos tema: Vyresniosios ir jaunesniosios kartos politinė veikla, kalbėjo A. Pocius ir J. Mašanauskas, jnr. Moderatorium buvo A. Vaitiekūnas. Ir vėl bandyta optimistiškai žvilgti į mūsų politinius paėjimus mums nepalankios tarptautinės politikos aplinkoje. Reikia ypač pasidžiaugti jaunesnės kartos atstovų brandžiu galvojimu, ko negalima pasakyti apie diskusijose dalyvavusius kai kuriuos "veteranus".

Pirmoji Studijų diena užbaigta Tautosakos vakaru, kurį atidarymo

8 val. Naujųjų Metų balius, Bankstowne, Civic Centre.

1987 m. sausio 1 d.

Atsisveikinimo diena, Bankstowne, Lietuvių klube.

PASTABA

Bankstowne Civic Centre bus naudojamos dvi salės esančios tame pačiame pastate. Teatro salė talpina 400, o auditorija 1.100 žiūrovų.

Meno ir tautodailės paroda bus atdara kasdien, irgi tame pačiame pastate, skirtingose patalpose.

Kasdien įvyks įvairių sporto šakų varžybos, kurios bus nurodytos atskiroje programoje.

ALDRK informacija

žodžiu ir aukštaičių tarme paskaitytu dalykėliu pradėjo A. Šerelis. Melbourne meninio vieneto vadovė A. Karazijienė labai nuotaikingai pasekė vieną liaudies pasaką. Toliau A. Vaitiekūnas paskaitė pirmo oraciją. Ilgesnį dalykėlį žemaičių tarme skaitė J. Keblys (gaila, kad nepavartėjo garsintuvo), kuriame vaidyba ir žodžiu išjungė E. ir A. Baltučiai. Adelaidė scenoje atstovavo G. Vasiliauskienės vadovaujamas moterų oktetas, tautiniais rūbais, nuometuotas, kurios linksmoje nuotaikoje su solo įtarpais padainavo eilę zanavykiškų liaudies dainų. Išskirtinai darniai nuskambėjo Tu mano motinėle ir Plaukė antelė. J. Vabolienei tarus programos dalyviams padėkos žodžius dalyvavusieji turėjo progos apžiūrėti abidvi dienas toje pačioje salėje vykusią vėlykinę religinių darbų parodą, kurią skoningai paruošė skulptorė J. Pocienė. Parodą sudarė "kryžių kalnas" su keliasdešimčia įvairiausių kryžių, inkrustacijos, audiniai, Vėlykų margučiai ir lietuvių mokyklų vaikų religiniai piešiniai.

Grįžtant prie Tautosakos vakaro noriu pakalbėti apie Didžiojo penktadienio rimtį, kurią skiriu ne tik prie religinių, bet ir prie tautinių tradicijų. Esame visi krikščionys, o bažnyčioje nulydėjus Kristų į kapą, po to klausiant tegu ir tautinio humoro, kažkaip susikerta nuotaikos ir viena kitą pažeidžia. Ar nebūtų ta prasme buvę tiksliau suruošti rimtesnės kūrybos ir muzikos vakaro programą?

Kitas dalykas - tarmės. Dabar, kada lietuvių kalba vis labiau laužoma ne tik mūsų jaunimo, bet ir mūsų pačių, ar nevertėtų tarmes palikti kalbos studijoms, jas išjungiant iš pramoginių programų, kuriose tarmės silpniau mokantiems kalbą dar daugiau sukomplikuoja?

Per tuos porą klausimų ženkime į antrąją Studijų dieną, kovo 29. Paskaitą: Lietuvių tautiniai rūbai, skaitė dr. G. Kazokienė. Moderatore buvo E. Varnienė. Išgirdome, kokie grubūs lietuviškų tautinių rūbų iškraipymai ir sutarptauimai vyksta dabar okupuotoje Lietuvoje.

Antrąja tema: Lietuvių kalbos pagilimo kursai jaunimui - planas, ir Jaunimo kongresas, kalbėjo B. Prašmutaitė ir J. Mockūnas. Į kongresinę temą buvo įjungti R. Barkutė ir dr. A. Stankevičius. Moderatore buvo E. Varnienė. Klausytojus iš anksto užintrigavo prie temos uždavinimo prirašytas žodis - planas. Reiškia, pagaliau surasti konkretūs siūlymai, bet jie B. Prašmutaitės proteguotame jaunimui 4-5 dienų kursų suruošime Melbourne, ypač kursams pasiūlytoje plačioje programoje, pasirodė nelabai realūs, nors Krašto valdyba ir įpareigota tų kursų suruošimu pasirūpinti. Kiek ilgiau buvo kalbėta apie PLJ Kongreso ruošos darbus.

(Nukelta į 7 puslapį)

GORBAČIOVO REFORMOS

Rašo Dr. J. Kunca

Gorbačiovas iškalbėjo net penkias valandas savo, bent paviršutiniškai, paklusniems pareigūnams. Už siminę kiek apie amerikiečių nerangumą susitarti su Maskva. Bet didžią kalbos dalį paskyrė jo širdžiai artimais temai: sovietų ekonomijai.

Čia reikia pripažinti, kad Gorbačiovas yra gudresnis už buvusius Kremliaus pirmtakūnus. Jis supranta, kad Rusijos ekonomija yra daugiau negu pašlijusi ir yra reikalinga skubaus gydymo. Viena, ji neleidžia pagerinti gyvenimo sąlygų. Antra, ji palieka pajuokos objektu garsiąją darbininkų tėvynę, kuri turėtų būti pavyzdys visam pasauliui. Dėl to pasaulio komunistai gali pradėti abejoti Markso filosofijos teisingumu ir sovietinės sistemos tobulumu. O pasaulinei revoliucijai yra būtina visų kraštų marksistų parama. Trečia ir pati svarbiausia priežastis, tai Kinija su savo reformom. Maskva stebi ir kartu nerimauja, kad kiniečiai, nežiūrint kai kurių problemų, didina produkciją ir kelia bendrą gerbūvį dėka įvedimo kapitalistinių atmainų. Vien pagalvojus apie galimybę, kad šis kaimynas — milžinas gali pavyti ir pralenkti Rusiją, Kremliaus vadus apima šurpas. Kad apie tai niekas Rusijoje viešai neprasitaria, tas tik parodo, koks didelis yra Kremliaus susirūpinimas.

Bet vienas dalykas yra kalbėti apie produkcijos padidinimą, o visai kitas, žymiai sunkesnis, jį iš tikrųjų padidinti. Gorbačiovas suprato reformų reikalingumą ir net viešai tai pareiškė. Dar daugiau: jis prisipažino, kad buvę vadai, ypač Brežnevas, yra kalti dėl apsilaidavimo ekonomijos vedime. Bet tikrą jo, kaip valstybės vado, sugebėjimą ar nepamatysim artimoj ateityje, kada jis savo žodžius pavers į tikrovę, ar bent pamėgins tai padaryti. Po šitos kalbos visai imperijos "grietinei", Gorbačovui nėra kitos išeities, kaip pradėti įgyvendinti savo planus. Kitaip jis visiškai prarastų savo autoritetą ir galią. Dar daugiau - savo vietą!

Pravesti ekonomines reformas, apie kurias kalbėjo Gorbačiovas, reikia didelių sumų ir aukštos technologijos. Maskvos izdas yra nekokiame stovyje. Eksportai, kurių 60% sudaro žibalas, vietoj didėti, pradeda mažėti. Gi reikia pirkti maistą ir pašarą ir mokėti doleriais ar auksu.

Sofistikauta technologija, moderniosios industrijos pagrindas, yra ne Sovietų Sąjungoje, bet Vakaruose, ypač Š. Amerikoje, kuri yra Rusijos priešas.

Gorbačiovas sugalvojo neblogą išeitį. Susitarti su Vakarais, čia turiu galvoj Ameriką, ir nušauti du

kiškius vienu šūviu. Po broliško susitarimo gauti dolerius ir technologiją iš Vašingtono, kaip atsidėjimą už Gorbačiovo sukalbamumą. Tuo pat išvengti ginklavimosi lenktynių, kurios yra sunki našta menkai rusų ekonomijai. Gerą dalį biudžeto karo reikalui galima būtų panaudoti būtų statymui, reikmenų gamybai ir bendram gyvenimo lygio pakėlimui.

Ką Gorbačiovas pamiršta, tai sovietinės sistemos reformų gilumą, nes šis yra surištas su Markso - Lenino dogmų laužymu ir galėtų iššaukti kitų jo bendradarbių atkaklų pasipriešinimą, o gal net Gorbačiovo apšaukimą kontrarevoliucionierium. O kasmetinės reformos nepakeis dabartinio dalykų stovio.

Gorbačiovas slaptai tikisi, kad susitarimas su Vakarais dėl atomi-

nių ginklų ir paramos gavimas iš kapitalistų netrukdytų Sovietų Sąjungai toliau tęsti laisvojo pasaulio griovimą naudojant kaip iki šiol marksistines revoliucijas. To pasekoje nušautų ir trečią, didžiausią žulkį: paimtų į savo rankas likusią laisvo pasaulio dalį.

Keista, kad toks gudrus žmogus dar nepagalvojo, kad pozityvus Rusijai pakeitimas būtų koncentracijos stovyklų uždarymas. Toks žygdarbis nuskambėtų per visą pasaulį. Visi pradėtų galvoti, kad Rusija pradeda sužmoniškti. O saugumas Sovietų Sąjungoje dėl to visai nenukentėtų. Nepagalvojo, kad galėtų nustoti varžyti žmones išpažint savo tikybą. Tas nieko nekainuotų ir būtų puiki propaganda Maskvai.

Kadangi Gorbačiovo reformos yra tik paviršutinės, jų įgyvendinimas priklauso nuo Vakarų laikysenos, jos greičiausiai nepadarys visos Sovietų Sąjungos laukiamą stebuklą.

AMERIKOS ŽVALGYBA

Rašo Alb. Pocius

Komunistų ir kairiasparnių socialistų propaganda yra sukūrusi šimtus legendų ir pasakų apie Amerikos žvalgybą, sutrumpintai vadinamą CIA vardu.

Žmonės, kurie tiki Maskvos disinformacijos biuro propagandai, galvoja, kad tai kažkas baisaus, tačiau iš tikrųjų taip nėra. Žinoma, kiekviena valstybė renka žinias apie kitų valstybių karinį bei ekonominį pajėgumą.

Žvalgyba taip pat renka žinias ir apie savus išdavikus, kurie už pinigus pardavinėja valstybines paslaptis arba daro sabotažo veiksmus.

Labai retais atvejais, kada pati Amerikos valdžia nenori tiesioginiai padėti laisvės kovotojams, kurie priešinasi komunistų valdžiai, paramą siunčia per žvalgybos agentūras. Tai daroma labai retais atsitikimais, nes ir CIA eilėse atsiranda vienas kitas išdavikas arba komunistų simpatikas ir yra pavojus, jog tas pogrindžio darbas gali iškilti į viešumą ir Amerikos milijonieriams pagadinti "biznį".

Anglija galipasisgirti, kad jų karinei žvalgybai vadovavo rusų generolas, nes jie savo agentams gerai užmoka, o už darbo našumą dar ir karinius laipsnius pridėdą.

Prezidento Carter laikais Amerikos žvalgyba buvo beveik visiškai suardyta, nes buvo uždrausta sekti komunistų agentų veiklą ir patarta padėti OSI įstaigai ieškoti nacių ir "karo nusikaltėlių".

Dabartiniu metu prie prez. Reagan padėties šiek tiek pasitaisė, bet dar yra užsilikę daug senojo raugo tarnautojų, kurie rūpinasi daugiau sovietų Rusijos arba kaip jie sako: "Taikos" reikalais ir kartais

net kenkia Amerikai.

Vienas iš tokių geradarių buvo CIA vicedirektorius Mc. Mahon. Jo žinioje buvo visa žvalgybos veikla ir jam priklausė paramos teikimas laisvės kovotojams komunistų užimtuose kraštuose.

Jis buvo priešingas, kad Amerika iš oro per satelitus sektų Rusijos raketų motorizuotas baterijas. Savavališkai stabdė modernių ginklų pristatymą Nikaragvos kontrams ir Afganistano laisvės kovotojams. Siunčiami modernesni ginklai pakeliui pasikeisdavo į pe-reito karo šautuvus.

Jis naiviai, o galbūt labai gudriai aiškino, kad norima su Rusija išlaikyti ginklų tiekimo lygį. Aiškino, kad rusai jam pažadėjo, jeigu mes mažinsime ginklų pristatymą savo draugams, tai sovietai taip pat mažins ginklų pristatymą Nikaragvos ir Salvadoro komunistams.

Žinoma, sovietai prisiekdavo Lenino barzdą, kad jie susitarimo laikysis. Rusai atveždavo ginklus iki Kubos, o iš ten jau jieėjo Pietų Amerikos komunistams. Viskas vyko pagal jų planą. Susitarimas buvo išlaikytas, o ką tas "neklaužada" Castro padarė su gautais ginklais, sovietai lieka visiškai "nekalti".

Afganistano laisvės kovotojai žemės kautynėse rusus nugalėdavo, bet negalėjo atsigtinti nuo jų šarvuočių malūnsparnių. Jie desperatiškai šaukėsi pagalbos, prašydami nors paprastų priešlėktuvinių ginklų arba raketų lėktuvams numušti, kurie bombarduoja jų kaimus. Tačiau tas visagalis ponas Mc. Mahon jų visus prašymus atmetė.

Amerika norėdama sustabdyti per Nikaragvą siunčiamus ginklus Salvadoro komunistams, paprašė, kad žvalgyba įdėtų minas prie įėjimo į jų uostus. Čia vėl galingos minos slapta buvo pakeistos į labai silpnas, kurios rusų laivams tik dažus apsvilindavo.

Ponas vicedirektorius neleido teikti Angolos antikomunistų partizanams betkokių ginklų. Jono Savimbi laisvės kovotojai valdo du

POLITINIŲ STUDIJŲ DIENOS

Los Angeles mieste, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, įvyko tradicinės kasmetinės, jau aštuonioliktosios politinių studijų dienos, kuriom šiais metais buvo parinkta bendrinė tema "Atsiliepiant į laiko problemas".

Sios temos rėmuose buvo gilinama į aktualiausias lietuvių politines ir visuomenines problemas. Pa grindinę paskaitą "Tikroji Nepriklausomybės šventės prasmė tremtyje" skaitė svečias iš Venecuelos, buvęs Amerikos diplomatas dr. Vytautas Dambra.

Sekmadienį studijų dienų dalyviams buvo surengtos pamaldos, kurių metu buvo ypatingai prisiminti visi žuvę ir gyvi kovotojai už Lietuvos laisvę. Mišių metu buvo skaitomos ištraukos iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos.

LRTV

trečdalius Angolos, bet negaudami iš Vakarų paramos, negali pasiekti pergalės ir žmonės žūna bereikalingai, vien tik todėl, kad mylėjo laisvę.

Mc Mahon atmetė respublikonų senatoriaus Malcolm Vallop reikalavimą ištirti ar CIA įstaigoje nėra infiltruota KGB agentų. Jis visada pataikavo sovietams ir Anglijos lordų pastangoms, kad kova prieš komunizmą nepakenktų jų gerai prekybai.

Jam vadovaujant Amerikoje prisiveisė tiek daug sovietinių šnipų, kad visos Amerikos paslaptys ir technologiniai išradimai buvo beveik viešai vežami į Maskvą.

Komunistams palanki spauda ir televizija keikdavo CIA veiksmus, tačiau tikrovėje jie turėjo džiaugtis jos darbais.

Amerikos visuomenės protingesnė dalis matydama, kad kažkieno tamsios jėgos stumia jų kraštą į pražūtį, suorganizavo sąjūdį "Išlaisvinti Erelį" - Free the Eagle. Jie sako, kad tamsiosios jėgos surakino jų erelį (tautinį ženklą) ir nori pražudyti Ameriką.

Šitas sąjūdis parašė 10.000 laišku prezidentui Reagan prašydami atleisti CIA vicedirektorių ir išvalyti Amerikos žvalgybą nuo seno raugo "Taikos mylėtojų".

Mc Mahon matydamas, kad prezidentas jį greit atleis, pats pasitraukė ir į jo vietą paskirtas jaunesnis, kuris geriau supranta komunistų klastą ir jų pasaulinės revoliucijos planus.

Naujasis vicedirektorius yra Robert Gates, kuris, reikia tikėtis, apvalys Ameriką nuo šnipų amaro ir suteiks tinkamą pagalbą laisvės kovotojams visame pasaulyje.

— Baltistikos studijų 10-ji konferencija vyks gegužės 29-31 d.d. Amerikoje "University of Wisconsin Madison". Konferencijos tema "Baltai už Pabaltijo ribų". Konferencijos sekcijos: Menas ir meno istorija, Bibliografija, Tautosaka, Istorija, Kalbotyra, Muzikologija, Socialiniai bei politiniai mokslai, Teatras ir drama. Universitetas Madison randasi 160 mylių į šiaurės vakarus nuo Čikagos. Dalyviai galės nakvoti universiteto bendrabučiuose. Adresas: Baltic Studies Center, 818 Van Hise Hall, 1220 Linden Drive, Madison, WI 53706, USA.

"TĖVIŠKĖS AIDAI" YRA VIENINTELIS

Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiuskime prenumeratos mokėstį. Įrašykime "Tėviškės Aidus" į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

ALK Federacijos Valdyba

Visi tur būt atsimena dar iš mokyklos laikų išpūdingą Zikaro skulptūrą: nešinas maišu, atsargiai žengia vyras, ranką prie kepurės prisidėjęs, įtemptai stebintis tolumą. Taip, tai Lietuvos knygnešio skulptūra.

Šiandien prisiminkime labiausiai išgarsėjusį knygnešį, vadinamą „knygų karaliumi“, Jurgį Bielinį, nuo kurio gimimo kovo 16-tą dieną sukako lygiai 140 metų.

Gimė jis Biržų apskrityje, Purviškių viensėdyje, gausioje šeimoje, 1846 metais.

Jurgis Bielinis, „knygų karalius“, neturėjo aukšto mokslo, neturėjo diplomų, bet savo ryžtu, kietu tikslu siekimu, išverme pralenkė šimtus mokslo vyrų ir Lietuvos istorijoje iškilio šviesiu didvyriu ateities kartom.

Jurgis Bielinis, jautrus tautinėm ir socialinėm skriaudom, dar jaunas būdamas, stojo į kovą prieš caro režimą, prieš spaudos draudimą. Visą savo gyvenimą paskyrė būsimo Lietuvos nepriklausomybės atkovojimui, tautinės sąmonės žadinimui, lietuvių raštijos prikėlimui, liaudies švietimui.

Jurgis Bielinis, aukštaitis ūkininkas, perleido žmonai visą ūkio tvarkymą, o pats atsidėjo lietuviškų knygų gabenimui iš Prūsų. Jis dirbo sistematingai, įkurdamas tankių knygų perdavimo ir platinimo tinklą, aprėpiantį ne tik Lietuvą, bet net ir Latvijoje esančias lietuviškas kolonijas.

Jis palaikė nuolatinę ryšį su pagrindiniais knygų priėmimo, slėpimo ir platinimo židiniais: su vyskupu Motiejum Valančium, Morta Zauniūte, Vladu Putvinskiu.

Jurgis Bielinis per visą 40-tį spaudos draudimo metų nuolat rizikavo savo paties gyvybe, nes už jo galvą caras buvo paskyręs didelį atpildą.

Iš Prūsijos pati pavojingiausia knygų gabenimo dalis buvo rubežiaus perėjimas.

Visas pasienis buvo apjuostas trimis sargybų linijomis: pirmoji — taip tankiai apstatyta kareiviais, kad jie galėjo vienas kitą matyti ar girdėti. Už 2-jų km — antroji pasienio linija, retesnė. Dar už 5-7 km — trečioji pasienio linija, saugoma raitųjų žvalgų ir seklių. Sargyba, pastebėjusi ką slenkant, šaudavo be perspėjimo.

Lengviausia sieną pereiti tamsią audringą naktį, siaučiant pūgom ir audrom. Toks darbas reikalavo didelio pasišventimo, sveikatos, drąsos ir greitos orientacijos.

Iš atneštų knygų sąrašų apskaičiuota, kad Jurgis Bielinis pernešė į Lietuvą apie pusę visų knygų.

Jam visada pasisekdavo laimingai, bet jo brolis, Andrius Bielinis, buvo pašautas ir įkliuvo į rusų nagus ir išsiųstas į Sibirą, kur mirė nuo žaizdų, būdamas vos 47 metų amžiaus.

Bielinio sūnus Kipras taip pat buvo įtrauktas į knygnešių darbą, tačiau jam esant 21 metų, Spaudos draudimas tapo panaikintas. Bedirbdamas knygnešio darbą Jurgis Bielinis rado laiko parašyti keletą knygų socialiniais ir politiniais klausimais. Abu su sūnum buvo įsitikinę socialdemokratai, tačiau sugyvent mokėjo su visų pakraipų žmonėmis, dirbantiems būsimo Lietuvos gerovei.

LIETUVOS KNYGNEŠIAI

(Ištrauka iš Sydnėjaus radijo laidų 8. 3. 86. ir 15. 3. 86).

Rašo Genovaitė Kazokienė

KNYGNEŠYS

Juozo Zikaro skulptūra

Jurgis Bielinis norėjo demokratinės Lietuvos, bet būtinai su karaliumi. Buvo net suradęs tinkamą kandidatą į sostą — dailų, gabų gimnazistą.

Jurgis Bielinis yra pasakęs: „Tol nemirsiu, kol maskoliai iš Lietuvos neišeis!“

Bet mirė pėsčias eidamas į Vilnių, į Lietuvos konferenciją, kur turėjo būti svarstomas Nepriklausomybės akto sudarymas, tik 1 mėnesį prieš to akto paskelbimą — 1918 metų sausio 14 dieną.

Tai tokių žmonių pasiaukojimu ir pastangomis pavergtoji Lietuvoj plito lietuviška knyga, kurią žmonės grobstyte išgrobstydamo. O kaip šiandien?

Dabar padėtis yra gana panaši. Ir šiandien laisvos minties žodis, lietuvišką sąmoningumą žadinantis žodis yra persekiojamas naujųjų carų.

To pasėkoje ir šiandien mes vėl turime naujų knygnešių, ir šiandien mes turime didvyrių, nežinomų, neišaiškintų, neišgarsintų.

Kovo 19 dieną sukako lygiai 14 metų nuo LKB Kronikos gimimo.

Per visą 14 metų laikotarpį daugelis žmonių lipidė šį leidinį: vieni rinkdami žinias, kiti spausdindami, platindami, skaitydami — ir visi vienodai žinodami, kad už šiuos veiksmus jie gali prarasti ne tik geresnes tarnybas, ne tik savo galvas, bet ir visos savo šeimos galvas.

Ir vis dėlto, nežiūrint galimų fatalinių pasėkų, knygnešių būrys kasmet didėja. Vieniems iškritus iš

gretų, kiti stoja į jų vietą.

Lietuvoje „Kronika“ patenka tik į labai patikimų žmonių rankas. Su dideliais vargais pergabename į Vakarų, ji yra perspausdinama dideliu tiražu, daugeliu kalbų, ir platinama laisvajame pasaulyje.

Spausdintos „Kronikos“ plačiai paskleisti Lietuvoje yra neįmanoma, tačiau ji grįžta į Lietuvą radijo bangomis. Nors dažnai sovietai trukdo radijo transliacijas, tačiau „Amerikos balsas“ ir Vatikano radijas pajėgia savo laidomis persiųsti Kronikoje surašytus faktus ir paskleisti žinias Lietuvos žmonėse.

Norėtumėm pažymėti, kad Lietuvoje veikia didelis slaptos spaudos tinklas. „Kronika“ yra pirmoji kregždė ir finansiniai stovi geriau, nei bet kokie kiti leidiniai jau vien dėl savo pusiau oficialios, pusiau pripažintos padėties.

Be „Kronikos“ yra leidžiami dar sekantieji slaptieji laikraščiai:

„Alma Mater“ — studijuojančiam jaunimui, „Aušra“, Dievas ir tėvynė, Lietuvių archyvas, Perspektyvos, Rūpintojėlis, Tiesos kelias.

Jie visi reikalingi pasišventusių darbininkų, o išėivijos finansinės paramos.

Vincas Kudirka įrašė į mūsų himną žodžius: Lietuva, tu didvyrių žemė. Ir kai mes tuos žodžius kartosime, prisiminkime ne vien didžiuosius kunigaikščius, bet ir lietuvių tautinio atgimimo sąjūdžio didvyrius ir šiandienos naujuosius knygnešius, naujuosius kankinius, naujuosius didvyrius.

Lietuva — didvyrių žemė!

Terorizuoja kunigą Roką Puzoną

Kiaukliai, (Širvintų raj.), 1985 m. kovo 22 d. į Širvintų raj. prokuratūrą buvo iškviestas Kiauklių parapijos klebonas kun. Rokas Puzonas. Prokuratūroje kunigo laukė respublikos prokuroro padėjėjas J. Bakučionis, kuris pateikė kunigui pakartotiną išpėjimą dėl „Religinių susivienijimų nuostatų“ pažeidimų. Išpėjime buvo išvardinti kun. R. Puzono „nusikaltimai“: grupinis vaikų katekizavimas, Vėlinių procesija į kapines, „valstybinių, itin pavojingų nusikaltėlių garbinimas“. Prokurorui Bakučionui ypatingai nepatiko, kad kun. R. Puzonas ragina tikinčiuosius melstis už nuteistuosius kunigus — Alf. Svarinską, S. Tamkevičių, Joną — Kąstytį Matulionį — ir mini juos pamoksluose. Užkliuvo pareigūnui ir Kiauklių bažnyčioje esantis stendas su aukščiau išvardintų kunigų nuotraukomis. „Tyliai melstis už juos galima, bet viešai traktuoti

kaip Bažnyčios kankinius, jau yra agitacija prieš tarybinius įstatymus. Tuo pačiu jūs parodote, kad norite sekti jų pėdomis,“ — kalbėjo J. Bakučionis. Kun. R. Puzonas paaiškino, kad Lietuvos katalikai solidarizuojausi su nuteistaisiais ir kad šiandien kiekvieno krikščionio pareiga elgtis taip, kaip elgėsi kalinami kunigai. Po tokių kun. R. Puzono žodžių J. Bakučionis išsiėmė du „LKB Kronikos“ numerius ir pradėjo įrodinėti, kad tai tarybinę santvarką šmeižiantis leidinys, o įkalintieji kunigai jį leidę, todėl nuteisti teisėtai. „Bet gi jie dabar kalėjime, o „Kronika“ tebeina. Reiškia, leido ne jie“, — pasitebėjo kun. R. Puzonas. Jie bendradarbiavo leidinyje, — pasitaisė prokuroras.

Paskaitęs keletą ištraukų iš „Kronikos“, kur esama valdžia laikoma okupacine, o kun. Leono Šapokos nužudymas traktuojamas kaip be-

dievių kerštas, J. Bakučionis bandė tvirtinti, kad tai netiesa.

Į kunigo klausimą, kaip galima katekizuoti vaikus, nenusikaltus tarybiniais įstatymams, J. Bakučionis atsakė, kad galima jų žinias patikrinti tik po vieną. Grupinė katekizacija, prokuroro nuomone, jau esanti užuomazga katalikų mokyklų. Kunigui paaiškinus, kad vaikų mokymas yra tiesioginė kunigo pareiga ir kad virš 500 Lietuvos kunigų ir du vyskupai raštu atsisakė laikytis „Religinių susivienijimų nuostatų“ ir niekad jų nesilaikys, J. Bakučionis pareiškė, kad niekas į tai neatsižvelgs ir nuostatai nebus atšaukti.

Kun. R. Puzonas atkreipė prokuroro dėmesį į tai, jog ateistai grubiai laužo tarybinius įstatymus, bet niekas jų už tai nebaudžia. Kaip pavyzdį paminėjo, kad Kiauklių aštuonmetėje mokykloje sekmadienio šv. Mišių metu tikintys mokiniai verčiami dalyvauti įvairiuose renginiuose. Nepaklūstantys yra šaukiami į mokytojų kambarį, tardomi, pajuokiami. Tikintys vaikai, neatsiklausus jų ir jų tėvų valios, surašomi į spaliukus, pionierių organizacijas, ateistų būrelius. Paklausus ar tarybiniai mokytojai turi teisę taip daryti, prokuroras J. Bakučionis atsakė, kad tokios teisės niekas neturi, tačiau teigė, kad tai yra tik pavienių mokytojų savivaliavimas. Kunigas R. Puzonas atmetė šį melą, sakydamas, kad tai yra visuotinis reiškinys: su tikinčiu jaunimu taip elgiama visose Lietuvos mokyklose.

REMK AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra: — Skatinti remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių kultūrinės apraiškas.

Fondą stiprinsime ir jį ugdysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir **nepamiršime** jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

AL Fondo Valdyba

SYDNEY

LIGONINĖ ATISISVEIKINA SU SAVO VEDĖJA

1966 m. balandžio 18 d. Dr. Valentina Barkienė buvo paskirta Fairfield District ligoninės vedėja. Tuo metu ligoninės administratorius buvo J. J. Smith, kuris tada Dr. V. Barkienei pasakė: "Ligoninės vedėjos pareigos yra labai sunkios. Aš nemanau, kad Jūs išlaikysite ilgiau kaip dvejus metus".

Dr. Barkienė išlaikė ne dvejus, bet dvidešimt metų. Ir kai ji įteikė savo atsistatydinimą nuo šių metų pradžios, tai buvo paprašyta dar pasilikti bent porą mėnesių, kol bus surastas atitinkamai kvalifikuotas gydytojas ją pakeisti.

Atsisveikinant Dr. V. Barkienei buvo suruošta visa eilė pagerbimų. Juos atskirai ruošė gydytojai specialistai, ligoninės direktoriai, ligoninės ponių komitetas (Ladies Auxiliary) ir visas Fairfield ligoninės personalas.

Į vieną iš tų pagerbimų buvo pakviestos ir kelios šeimos lietuvių svečių, būtent kovo 20 d. ligoninės direktorių suruošton pagerbimo vakarienen. Kalbėtojų buvo daug. Jie visi kalbėjo apie Dr. V. Barkienės dvidešimties metų ligoninės vedėjos darbą, kaip puikios diagnostikės ir administratorės, kuri ji dirbo su tokiu pasižventimu, neskaitydama darbo valandų.

J. J. Smith, kuris šiuo metu yra Liverpool ligoninės administratorius, pasidžiaugė, kad tai buvo jo nuopelnas, kad šita didelė asmenybė - "great lady" atėjo dirbti į Fairfield.

Ypač išskirti buvo Dr. Valentinos nuopelnai kai 1984 m. prasidėjus NSW ligoninių industriniam disputui ir sekančiais metais jam išsiplėtus į gydytojų specialistų streiką, Dr. V. Barkienė asmeniškai perėmė daugumos pacientų gydymą. Tada ji dirbo ne tik per savaitę, bet ir savaitgaliais. Dažnai jai skambindavo iš ligoninės telefonu naktį ir namus su skubiomis problemomis.

Po to sekė Garbės Viešniai gražių dovanų įteikimas. Dr. V. Barkienė padėkojo visiems ir šiek tiek papasakojo apie ligoninės darbo vargus ir džiaugsmus. Per dvidešimt metų Fairfield District ligoninė aptarnavo didelį rajoną, skaitlingą migrantais, kalbančiais net penkiasdešimčia įvairių kalbų.

Fairfield District ligoninėje nemažai gydėsi ir lietuvių. Čia jie gavo kompetetingą Dr. Valentinos Barkienės pagalbą, o jų artimieji paramą ir užuojautą. Užtat mums lietuviams buvo ypatingai malonu matyti, kai pilnoje svečių salėje buvo pakeltas tostas už Dr. V. Barkienę, taip gražiai pagerbiant šią lietuvių moterį gydytoją.

V. Kabailienė

NAUJI LEIDINIAI

Pasaulio Lietuvis, vasaris. Leidėjas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba. Redaktorius Bronius Nainys. Šioje laidoje: Penktąjį Mokslo ir kūrybos simpoziumą sutinkant ir palydint, LKB Kronika Nr. 66, Lietuvių išeivijos kultūrinės veiklos apžvalga, prof. dr. Zigmas Zinkevičius - Nauja apie Jotvingių kalbą, Lituanistinių mokyklų apžvalga ir kt.

Lietuvių Dienos, sausis, redaguoja Redakcinė kolegija, leidėjas F. Skirius. Viršelį puošia didelė nuotrauka - Dr. Jonas A. Stiklorius - VLIKo sekretorius. Algis Regis - Tilžės Aktas. Teisininko Dr. J. Stikloriaus pristatymas ir jo nuotrauka, Kun. Juozo Vailokaičio ekonominė veikla, Nauja Amerikos Lietuvių Taryba, English Section ir kita. Žurnalo metinė prenumerata US \$ 20. Adresas: Lithuanian Days, 4364 Sunset Blvd. Los Angeles CA 90029, USA.

Budėkime, LSS Europos rajono žurnalas, gruodis 1985. Leidžia LSS Europos Vadija, medžiagą suren-

ka v.s. J. Maslauskas, kalbą ir korektūrą tikrina rašytojas Kazimieras Barėnas. Ši laida tuo ypatinga, kad ligi šiol buvo spausdinama rotatorium, o dabar perėjo į "Europos Lietuvio" spaustuvių Londone. Daug skautiškos veiklos nuotraukų.

Sventadienio Balsas Nr. 5 (1314). Leidėjas - Tėvai Marijonai Adelaidėje, redaguoja Pr. Pusdešris. Šis lietuvių šv. Kazimiero parapijos biuletenis šia laida pasižymi tuo, kad jau iš rotatoriaus perėjo į modernų spausdinimą - šviesoraščiu, tad ir popierius geras ir malonus ir rankas paimti.

Chronicle of the Catholic Church in Lithuania Nr. 66, April 7. 1985. Ši pilną LKB kronikos vertimą į anglų kalbą pateikė kun. Kazimieras Pugevičius, išleido Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa, 351 Highland Blvd. Brooklyn NY 11207, USA; Psl. su Kronikos priedu 98, kaina \$ 1. Leidinį puošia lietuvių sąžinės kalinių nuotraukos.

MELBOURNAS

Atsiekti gerų rezultatų reikia įdėti darbo. Paskutiniu laiku moterų komanda suaktyvėjo, žaidžia kas trečiadienį ir treniruojasi sekmadieniais. Treneris Edis Ragauskas.

Sezoną užbaigiant moterys sužaidė prieš St.Kilda komandą. Gerai pasirodė mūsų naujosios žaidėjos Rūta Baltutytė ir Penny Glowacki. Penny's mama prieš daugelį metų žaidė krepšinį už Varpą. Atrodo, suėjo amžius ir mama atvedė dukrelę bendrauti su lietuvišiais. Tai nepirmas toks atsitikimas, kad tėveliai šiek tiek atsipalaidavę nuo kasdieninių bėdų atveda vaikus nepasigaišdami laiko, nes žino, kad vaikų ateitis gal svarbesnė už materialinius blizgučius.

Varpas 47 - St.Kilda 22. Vyrų komandai šiomis dienomis yra šiek tiek sunkiau. Du yra išvykę atlikti medicinos praktikas užjūryje, tai Andrius Balnionis ir Dennis Liubinas. Trečias komandos narys Dr. Andrius Pranckūnas atos togauja užjūryje. Paul Steel yra susilaužęs pirštą, o Eddis Ragauskas su išsukta ranka dar kelias savaites negalės žaisti. Tai geriausiai atveju susirenka žaisti 6.

Rezultatai: Varpas 53 - Labour 51. Taškus sumetė P. Adomavičius 20, D. Sadauskas 10, Werribee 45 - Varpas 40. Oakleigh 48 - Varpas 41. Varpas 82 - St.Kilda 23. D. Sadauskas sumetė 46 taškus. Varpas 53 - Vikos 32. P. Adomavičius sumetė 21 tašką.

Taip pat Albert Parke treniruojasi žemiau 20 m. ir žemiau 12 m. berniukai. Doncastery treniruojasi žemiau 12 m. berniukai. Treneriai šių komandų yra Šarūnas Ziedas, Saulius Balnionis, Vincas Soha, Do vydas Sadauskas, Eddis Ragauskas.

Norintieji žaisti krepšinį ar bet kurią kitą sportą su lietuvių klubu, prašau kreiptis į Birutę Adomavičienę tel. 578 3825 arba į Dovydą Sadauską tel. 557 4125. V.K.K.

Adelaidės kronika

Adelaidiškiai ypatingai pasijaučia privilegijuotais turėdami progą Didžiosios savaitės apeigose dalyvauti savo šv. Kazimiero bažnyčioje, maldas ir giesmes girdėdami savo gimtoje kalboje. Šiais metais klebonas kun. J. Petraitis, MIC., netekęs a.a. kun. Spurgio talkos, Didžiosios savaitės apeigas rūpestingai paruošė vienas, išpūdingai paruošęs Didžiojo penktadienio Kristaus laidotuves ir kryžiaus pagerbimą, Didįjį šeštadienį rūpestingai atgiedojęs vandens pašventinimo ilgus tekstus, ugnies šventinimą, krikšto pažadų atnaujinimą ir vidurnaktyje - Kristaus prisikėlimą. Atgiedojęs vidurnakčio Mišias šv. Kazimiero choras susirinko klebonijoje pasveikinti savo kleboną, jam sugiedoti Valio, ilgiausių metų. Velykų šventėje klebonas turėjo svečią, iš Melbourne jį aplankiusį rusų kilmės marijoną tėvą Jurgį.

Velykų pirmą dieną Rusnytė ir Augustinas Kubiliai, lydimi sūnaus Sietyno, išskrido Romon į balandžio 12 d. ten įvyksiančias dirbančio Vatikano radijo lietuviškose laidose ir studijuojančio kito sūnaus Sauliaus vestuves su lietuvaite Jūrate Barasaite iš Muencheno. Vestuvės vyks lietuvių koplyčioje šv. Petro bazilikoje. Puota - šv. Kazimiero liet. kolegijos ūkyje Pontė Lucano. Po vestuvių išvykusieji adelaidiškiai žada pora mėnesių pakeliauti Europoje.

Kovo 24 d. Linas ir Antonina (Petrikaitė) Kubiliai sulaukė pirmosios savo jaunos šeimos atžalos - sūnaus Vido. Geriausi linkėjimai laimingai šeimai.

Velykų I d. šv. Kazimiero bažnyčioje kun. J. Petraitis pakrikštijo Danielių Soda, taip pat pirmąją jaunos šeimos atžalą Mladen ir Nikolės (Vencutės) Soda sūnų. Krikštynų vaisės įvyko jų namuose, dalyvaujant gražiam būriui giminių ir artimųjų. Sveikiname laimingą šeimą ir Parapijos tarybos išdininimą V. Vencių su žmona Zina - ALK Moterų d-jos valdybos narę ir Nemuno dukrų dainininkę, padidėjus vienu anūkių būriui.

MELBOURNAS

PRANEŠIMAS ŠAULIAMS

Latrobe Valley Geležinio Vilko šaulių būrys ruošia iešminę balandžio 26 d. 12 val. p.p. Eskirtų vasarnamį - pajūry. Blogam orui esant iešminė vyks name. Prašome svečių iš arti ir toli. Eskirtų adresas: 12 Trood St. Sale. Susitarta su mūsų parengėju Bronium Vitkausku rinktis pas jį iki 11 val., ne vėliau - jis mus visus nuveš, jo adresas: B. O. Vitkauskas 194 Macalister St. Sale, Victoria, telef. 051 445697. Iki malonaus pasimatymo.

Geležinio Vilko šaulių Būrio pirm. ir Valdyba

TĖVIŠKĖS AIDŲ LOTERIJA

GALIMA LAIMĖTI:

1. Spalvota TV 34 cm. SANYO, naujas S. P. Šiuškų dovana.
2. Stereo 'Cassette Recorder' SANYO, 4 garsiakalbiai.
3. F. Alf. Ročių medžio inkrustacija, paveikslas.
4. Vyt. Miliausko medžio drožinys, rankšluostinė.
5. F. Alf. Ročių medžio drožinys, kopyltėlė.
6. \$ 100 - Jono Daunio dovana.
7. Philips radija su laikrodžiu, nauja, G. Z. Mackevičių dovana.

Dar kai kurie smulkesni laimėjimai.

Bilietus platina Federacijos Valdyba Melbourne sekmadieniais prieš pamaldas, kitur Federacijos Įgaliotiniai.

Bilietai po \$ 1, visa knygutė 10 bilietų \$ 10.

Loterijos traukimas bus 1986.6.15 - Išvežimų minėjimo dieną Lietuvių Namuose Melbourne pietų metu.

Bandykime laimę - PAREMKIME SAVO SPAUDĄ!

ALK Federacijos Valdyba

Prieš išvyką į Perthą, kviečiame mielus tautiečius į ruošiamą

GASTROLIŲ KONCERTĄ

balandžio mėn. 26 d. 6 val. vak.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Po koncerto norintiems bus paruošta karšta vakarienė, kurią prašome užsisakyti iš anksto pas J. Petrašiūniene, telef. 232 5034. Vakarienės kaina \$ 3.50.

Įėjimo kaina \$ 6.

Melbourne Dainos Sambūris

I Š M Ū S Ų P A R A P I J Ų

M E L B O U R N A S

Ateinantį šeštadienį, balandžio 12 d., šv. Mišios 4 val. p.p. Kankinių koplyčioje Lietuvių Namuose už a.a. Bronių Gasiūną.

Ateinantį sekmadienį, balandžio 13 d., šv. Mišios už Barborą ir Antaną Sidabrus, mūsų Vinco Sidabro tėvelius.

Pakrikštyta Gražina, Joana, Sofija Kymantaitė, Giručio ir Birutės Šaulytės - Kymantų pirmgimė duktė. Krikšto tėvais buvo Vidas Kymantas ir Birutė Prašmutaitė.

Užprašytos šv. Mišios už a.a. Joną Čiuladą ir Motiejų Dzedulionį. Jie abu mirė Melbourne, bet palaidojo australai.

Geelonge lietuviškos pamaldos St. John's bažnyčioje balandžio 20 d. sekmadienį 9.30 val.

Parapijai aukoj:

\$ 170 - A. J. Erminai, \$ 100 - Jonė Mičiulis, \$ 50 - A. Forest, po \$ 40 Aug. Ročius, I. Jokubauskienė, \$ 30 J. Valiauga, \$ 25 - B. V. Židžiūnai.

Visiems aukotojams nuoširdus aciū.

Jūsų kun. Pr. Vaseris

Tautos Fondo Rėmėjų vakaronė

Tautos Fondo Rėmėjų būrelis ruošia vakaronę balandžio 19 d., šeštadienį, 6 val. vak. Lietuvių Namų svetainėje iš trijų mėšos patiekalų. Taip pat kava su pyragais. Viskas tik \$ 5. Kviečiame visus

AUSTRALIJOJ BUS PAJIEŠKOMI NACIAI

Dienraštis The Sun Melbourne paskelbė (bal. 8 d.), kad žydų bendruomenės pirm. Lesley Kaplin kreipėsi į ministerį pirm. Mr. Hawke prašydamas teisme patikrinti tuos imigrantus, kurie dirbo su naciais ir yra nusikaltę. Čia jis paminėjo, kad tokių esama apie 150, kurie po karo imigravo į Australiją. Tarp tokių paminėjo vengrus ir pabaltiečius. Ministeris pirm. pareiškė, kad reikia daugiau įrodymų prieš imantis kurių veiksmų.

POSĖDŽIAVO ALK FEDERACIJOS VALDYBA

Balandžio 7 d. ALK Federacijos Valdyba posėdžiavo Parapijos name Kensingtone. Nutarta gegužės mėnesį skelbti maldos už kenčiančią Lietuvą mėnesiu, prašyti parapijų klebonus, kad skelbtų tikintiesiems gegužį maldos mėnesiu už komunistų persekiojamą Bažnyčią Lietuvoje. Taip pat prašyti kapelionų, kad jie priiminėtų aukas Religinei Šalpai.

Melbourno parapijos choras birželio 28 d. švenčia savo 25 m. sukaktį. Nutarta chorą pasveikinti ir įteikti gėlių.

Kunigų sekretoriato vadovas prel. P. Butkus pristatė jaunimo atstoves Laną Stasiūnaitę ir Mariną Coxaitę, kurios bus Federacijos įgaliotinės Sydnėjuje. Nutarta at-

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Žemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

atsilankyti ir maloniai praleisti vakarą.

Svečiai iš Los Angeles

J. Kiškis ir žmona (Marytė Bazilaitė iš Veliuonos) lankosi Australijoje. Jie norėtų sutikti ką nors iš Veliuonos ar iš Ukmergės. Svečiai yra sustoję pas Petrą Naujo-kaitį Melbourne, telef. 259 9170.

Skautininkų Ramovės narių su-eiga vyks balandžio 27 d., sekmadienį, 2 val. p.p. pas ps. fil. Algimantą Žilinską, 37 Sunray Ave., Cheltenham, 3192. Telef. 583 4258. Sueigoje bus Ramovės pranešimai, ps. Leono Baltrūno aktualia tema pašnekesys ir kiti skautiški pranešimai. Kviečiame narių ir antrąsias puses - žmonas ir vyrus.

Ramovės Valdyba

ALJS dėkoja Pranui Bartaškai už jo 100 egzempliorių savo poezijos rinkinio, kurio pelnas remia ALJS.

TĖVIŠKĖS AIDŲ prenumeratas Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos Kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas, padėkas ir per jį apsimokėti.

MELBOURNAS

DAR VIENAS JAUNAS LIETUVIS ADVOKATAS

Pernai baigęs Monash universitete Humanitarinius ir Teisės mokslus Andrius V. ŽILINSKAS, Danutės ir Alg. Žilinskų sūnus, ir atlikęs 1 metų stažą pas adv. J. Lukaitį balandžio 3 d. buvo prisaiškintas ir gavo advokato teises (Barrister and Solicitor) laisvai praktikai.

Džiaugiamės, kad turime Melbourne dar vieną naują advokatą, ypatingai kuris kalba lietuviškai. Visiems prieinamas adv. J. Lukaičio teisinėje firmoje Clancy&Triado Nr. 8 Prospect Hill Rd. Camberwell, 3124, tel. 813 1111.

stovėm padėkoti.

Loterijos bilietai jau beveik visi išplatinti. Melbourne jų jau trūksta. Nutarta dar parūpinti 300 bilietų.

Tėv. Aidų administratorius pranešė, kad nuo rugpiučio mėn. pakeliamas laikraščio persiuntimo mokestis 3 centai už vieną laikraštį.

Tėv. Aidų loterijos traukimas skelbtas birželio 15 d., bet nutarta loteriją traukti vieną savaitę vėliau, nes birželio įvykių minėjimas Melbourne bus pas estus - kartu visų pabaltiečių.

STUDIJŲ DIENOS ADELAIDĖJE

(Atkelta iš 3 puslapio)

Popietinėse paskaitose tema: Tarpbendruomeninis kultūrinių ryšių pagyvinimas, kalbėjo B. Radzivanienė ir A. Šimkus. Moderatorium buvo M. Pocius. Pirmoji prelegentė daugiau bazavosi vaikų pirmaisiais žingsniais link lietuviškumo šeimoj, antrasis kalbėtojas schematiškai paruoštame ir ilgai užtrukusiame referate peržvelgė esamus tarpbendruomeninius ryšius įnešdamas pasiūlymą išsiryti tokioms bendravimo kelionėms Australijos lietuvių fondo finansavimą.

Moderatoriams pateikus paskaitų ir pasisakymų susumavimus (rekomendacijas), kurios be abejonės bus mūsų laikraščiuose, J. Vabolienė tarus padėkos žodžius paskaitininkams, moderatoriams ir dalyviams, Studijų dienos buvo užbaigtos Tautos himnu ir visiems dalyvavusiems paruoštomis kukliomis vaišėmis.

Bendros pastabos

Pagarba dabartinei Krašto valdybai (išskirtinai J. Vabolienėi), kuri tikrai įdėjo nepaprastai daug darbo ir rūpesčio surasdama ir priprašydama Studijų dienoms paskaitininkus ir kitus programos dalyvius net iš tolimųjų kolonijų (Birutė Radzivanienė - Perth'as) ir į didįjį rūpestį, kad lietuviybė Australijoje neliktų kape be prisikėlimo vilties, įjungė visą būrį tuo susirūpinusių. Gal tik silpnoka buvo Studijų dienų reklama, nes ligi paskutinės dienos net Adelaidėje nežinojome nei paskaitų temų, nei paskaitininkų.

Nors temos paskaitose bei svarstymuose buvo daugiau standartinės ir be naujesnių variacijų bei suradimų, jau pats jų pristatymas ir diskusijos jas bent atgaivino, iš naujo iškėlė į viešumą, tuo pačiu pažadindamos visus snaudulyje nesąmoningai belaukiančius lietuviškumo pakasynų. Susigražinti į Australijos vandenį vis toliau nubrendanti lietuvišką jaunimą (lietuviškumo ateitį) stebuklingų "lifasaverių" nesurasta, nors Dienos ir vyko didžiojo Stebukladario prisikėlimo šventės išvakarėse.

Jeigu panašus renginys būtų vykęs Melbourne ar Sydnėjuje, jis būtų buvęs pradėtas invokacija. Taip ten yra įprasta. Adelaidėje net Didžiosios savaitės fone apie tai nebuvo pagalvota. Prie to jungiasi ir grynai mandagumo gestas kalbos pradžioje kreipiantis ne bendrais, visus apimančiais kreipiniais (gerbiamieji, tautiečiai, mieli lietuviai ir pan.), bet į atskirus asmenis (pirmininke, garbės nary ir t.t.) gal nederėtų nepaminėti čia pat salėje esančio kunigo, kuris klebono pareigose reprezentuoja savo parapiją, t.y. nemažą būrį tų pačių lietuvių, kurių problemos,

Studijų dienose svarstomos, lygiai tiek pat ir jiems rūpi.

Pasisakęs susirinkimų terminologija tariant "dėl tvarkos", noriu šią trumpą Studijų dieną apžvalga užbaigti nuoširdžiu dėkingumu Krašto valdybai tuo parengimu išjudinusiai kultūrinius lietuviškumo vandenį, kuris betarpiškai palietęs 60-70 Dienose dalyvavusių, paskaitoms patekus į spaudą, daugiau ar mažiau stuktels ir plačiąją visuomenę. Lietuviybė Australijoje, V. Kudirkos žodžius parafrazuojant, yra dar nevirstantis stulpas, vieton jo dar nereikia naujo stulpo statyti, tik visų bendromis išgalėmis, visų bendru rūpesčiu, viešingai paremtais pečiais jį laikykime. Kada nustosime juo rūpintis, kada dauguma atitrauks savo petį, tada... Studijų dienos ir jose akcentuotas optimizmas vaizdžiai rodo, kad lietuviybės stulpas yra dar tvirtas, kad netrūksta žmonių juo besirūpinančių, kad dar ne laikas iš baimės visiems išlakstyti.

Pr. Pusdešris

MELBOURNAS

LIETUVIŠKOJI KNYGA

Gauta: "Kronikos balsas" 7, JAV 85. "Lithuanian Information Center", JAV 11. 5. 85, 2. 10. 86, 2. 28. 86. "Eltos Informacijos" 2, JAV 86. "Karys" 10-85. "Metmenys", kūryba ir analizė 50-85. B. Radzevičiaus "Priešaušrio vieškeliai" 1-2, Vilnius 85. Algimanto Raudonikio "Dar širdyje ne sutema", estradinės dainos su gaidomis, Vilnius 85. Aukojo: J. Bruožis - "Pszcelnik - pomnik lotnikow Litewskich", Gorzow Wielkopolski: Wojewodzki Obywatelski Komitet Ochrony Pomikow Walki i Męcenstwa w Gorzowie Wielkopolskim 83, (Pščelnikas - paminklas Dariui ir Girėnui). J. Banks - "Australijos lietuvių metraštinis II t. P. Čibiro "Žarnyno infekcinės ligos", Vilnius 74. I. O'Dwyer - Akademinio Operos ir Balėto Teatro leidinys "Baletas", Vilnius 76. G. Ramanauskienė - K. Dineikos ir J. Dovydaičio "Keliuokime po gimtąjį kraštą", Kaunas 35. Red. L. Andriekaus "Metraštinis" JAV 50. L. Šeferienė ir Vl. Valuckas - įvairaus turinio spausdinių. P. Binkus - "Laiškai lietuviams" ir "Karys" 10-85. J. Kulys - \$ 5. Nuoširdi padėka.

J. Mikštas
Bibliotekos Vedėjas

Paieškoma vyresnio amžiaus moteris gyventi name 4 mėn. Skambinti telef. 51 6730.

P A D Ė K A

Suruoštame Vl. Putvinskio 57 m. mirties minėjime DLK Vytenio šaulių kuopa Melbourne yra dėkinga prel. Pr. Vaseriui, kun. Dr. Pr. Daukniui, LS S-gos pirm. K. Milkovaičiui, V. Pleškūniui, Br. Zumeriui jun., V. Gabrielaičiui, Pr. Bartaškai, V. Lipkevičiui už programos pravedimą ir V. Šukevičiui ir jo žmonai Vesnai už maisto paruošimą, o taip pat padėjėjams Alb. Miškiniai ir T. Jurgelaitienei. Šauliškas aciū visiems.

Kuopos Valdyba

Mūsų mielą narę Rūtą Skeivienę ir jos šeimą, sulaukus dukrelės Alantos, širdingai sveikina

Melbourno Lietuvių Katalikių Moterų Draugija

ADELAIDE

SV. JUOZAPO DIENA

Ant "aptiekoriškų" svarstyklių daugelis svarsto Gimimo ir Vardo dienas, neapsisprendami, kuriai iš jų suteikti pirmenybę, ypač sulaukus "brandaus" amžiaus, kada balių pasidaro per daug ir kada gėrimų stiklinaitė "brandžiom" rankom pasidaro ne taip lengvai kilnojama. Moterys šį painių "rebusą" yra seniai išsprendusios, pasilikdamos daugiau prie vardo dienos, nes lyg ir nepatogu būtų 36-tą gimtadienį švęsti ištisą eilę metų...

Kiek sunkesnis apsisprendimas yra vyrams, kurie į "savo progą" plačią giminę ir draugus nori sukviesti ne du kartus (gimimo ir vardo dienomis), bet vieną. Tada reikia pasirinkti, ar pirmenybę suteikti gimtadieniui, kuris įvairių pavadinimų protestantizmui nuvertinus šventųjų intervenciją žmogaus gyvenime, liko labai madingas protestantiškuose kraštuose. Katalikai, tikėdami, kad Dangaus šventieji gali savo užtarimu pas Dievą išprašyti iš jo ir Žemėje gyvenančiam žmogui palaimos ir malonių, pradėjo prie Krikšto sakramento prijungti ir šventojo vardą, tuo pačiu parinkdami jam globėją Danguje. Taigi vardadienis yra ne kas kita, kaip šventojo globėjo prisiminimas jam skirtoje kalendoriaus dienoje, jam padėkojimas už globą, jo paprašymas globoti ir toliau prašant sveikatos ar kitų specifikuotų malonių. Vardo dienos šventimas yra ne tik katalikiškai įprasminta tradicija, bet ir lietuviška tradicija, nes bent kaime nebuvo girdėti, kad kas būtų šventęs gimtadienį. Išeivijoje tarp visų nykstančių lietuviškų tradicijų, nyksta ir vardo dienos šventimo tradicija, vis daugiau nustumama gimimo dienos.

Tarp visų šventųjų yra ypatingai gerbiamas šv. Juozapas - Marijos ir Jėzaus žemiškasis globėjas. Praeitais griežtų gavėnių Lietuvoje metu buvo leidžiama šv. Juozapo dieną linksintis ir dainuoti, tuo nepažeidžiant gavėnios rimties.

Vardo dienos šventimas ypač tinka religinių ir tautinių tradicijų palaikytojams ir proteguotojams - mūsų lietuviams kunigams. Todėl, kaip kiekvienais metais,

taip ir šiais Parapijos taryba pasistengė, kad kun. Juozo Petraičio, MIC, vardinėse būtų atviros durys Liet. kat. centre visiems norintiems pasveikinti savo kleboną. Poniais prinešė kalnus skanumynų, trokštantiems buvo atvertas baro langelis. Susirinko virš 60 parapijiečių.

Vaišes pravedė V. Baltutis Parapijos tarybos vardu šiltais žodžiais pasveikinęs Tarybos pirmininką kun. Kleboną. ALB Krašto valdybos vardu nuoširdžiai sveikino J. Jonavičius, žodį ramovėnų kapelionui tarė Ramovės pirm. V. Vosylius. Kun. Juozą ypatingai pasveikino Nemuno dukros, nuostabiai gerame sąskambyje jam padai nuodamos dvi dainas, prijungdamos ir trečią publikai entuziastingai išprašytą. ALK Moterų d-jos valdybos vardu savo dvasios vadą širdingais žodžiais sveikino R. Kubilienė, Šv. Kazimiero liet. mokyklos vedėja E. Varnienė, Bažnytinio choro administratorius V. Opulskis, ateitininkų pirm. A. Kubilius. Valio, ilgiausių metų buvo sugiedota ne tik kun. Klebonui, bet ir kitiems salėje buvusiems Juozams, iš kurių Juozas Sungaila akordeonu pritardamas visų dainuojamoms dainoms labai gražiai prisidėjo prie linksmos nuotaikos. E. Bulienė taip pat nuotaikingai pasveikino kun. J. Petraičį.

Į sveikinimus atsakydamas gerb. Varduvinkas savo kalba padėkojo visiems už gražius linkėjimus ir dovanėles. Pasisakė dedas pastangų, kad Adelaidėn sugrįžtų lietuvių vienybė.

Klebonas, skaniu punčiu pradžioje pasitikęs svečius, pagerbtas gražiausiais linkėjimais, visų jam skirtu šiltu dėmesiu, atvėręs savo didį troškimą - Adelaidės lietuvių vieningumą, tebūna šv. Juozapo globojamas Adelaidėje ilgiausius metus. Pr.P.

SUSITELKIMO DIENOS

Dažnai girdime prašymą: — Tu jam pasakyk, nes savo pasakymas jam nedaug reiškia. Greičiausia panašiais motyvais buvo įvykdytas Melbourne ir Adelaidės klebonų susikeitimas pravedant rekolekcijas. O gal prie to paskatino kle-

bonų noras parūpinti parapijiečiams svetimesnį velykinį išpažinčių klausytoją, nes savam visokias savo kvailystes pasakoti kartais tikrai nejauku. Tiesa, sakoma, kad juo sunkesnis savęs prisivertimas, tuo jis vyriausio nuodėmių Išrišėjo didesne atgaila užskaitomas.

Labai abejotina, ar prel. Pr. Vaserį Adelaidėje galima laikyti sve-timu. Jis čia atvyksta įvairiomis — ir linksmomis ir liūdnomis progomis. Jis yra gerasis kaimynas, kuris nevengia su besidžiaugiančia Adelaidė kartu pats pasidžiaugti, su liūdinčia - savo apsilankymu ją paguosti. Ši kartą jo atvykimo tikslas buvo priartinti adelaidiškiams Velykų džiaugsmą, kuris paprastai į tikintį žmogų ateina nuskaidrintos sąžinės žingsniais.

Trys konferencijos ir sekmadienio pamokslas yra nedidelis rekolekcijų krūvis. Tačiau patys žinome, kad ne pamokslų gausoje slepiasi rekolekcijų sėkmė. Užtenka kartais vieno taiklaus sakinio, kuris suranda klausytojo sieloje derlingos "žemės" sauja ir ten kritęs išsišakoja ryžto šakelėmis, sulapuoja atgailos žalum. Tokių sakinių geras parinkimas buvo prelado pateiktose mintyse. Religinių ir patriotinių minčių kaita šias rekolekcijas išskyrė iš australų katalikų rekolekcijų, joms suteikdamas lietuviškų rekolekcijų turinį.

Rekolekcijų užbaigai Parapijos tarybos rūpesčiu salėje tarp pietaujančių (pietus ir loteriją tą sekmadienį ruošė ALK Moterų d-jos valdyba, visą pelną skirdamos pasaulio badaujantiems) buvo paruoštas stalas rekolekcijų vedėjo pagerbimui. Šiltu žodžiu prel. Pr. Vaseriui už rekolekcijų pravedimą padėkojo Tarybos vicepirm. V. Baltutis, įteikęs prelatui \$ 500 čekį. Pakilioje nuotaikoje buvo praleista ilgokai užtrukusi Verbų sekmadienio popietė.

Šalia rekolekcijų vedėjui Tarybos pareikšto dėkingumo, šalia jam prie pagerbimo stalo griausmingai sugiedotų Valio - ilgiausių metų, tebūna leista ir laikraščio skiltyse prel. Pr. Vaseriui pakartoti adelaidiškių dėkingumą. Pr.P.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDAS

Palikimai AL Fondui:

A.a. Alfonso J. ŠERNO palikimas \$ 54.421.

A.a. Kazimiero KAZLAUSKO palikimas \$ 3.000. Iš šios sumos velionis Kazlauskas skyrė \$ 1.000 savo žmonos a.a. Veronikos Kazlauskienės atminimui ir \$ 1.000 savo sūnaus a.a. Raimundo Kazlauskos atminimui.

A.a. Petrovino JURJONO palikimas \$ 2.184.

Fondui aukojo:

\$ 1.000 L. Bučelis (1090), \$ 1.000 V. Grigonis (5315), išreiškė pageidavimą, kad jo skirti pinigai Fondo valdybos nuožiūra būtų panaudoti stipendijoms vykstantiems į Vasario 16 gimnaziją.

\$ 300 LKVS "Ramovė" Adelaidės skyrius, iešminės pelnas skirtas AL Fondo naudai (800). po \$ 100 A. Čeičys (535), Jonas Sakalauskas (600), \$ 45 P. Kinderis \$ 30 A.

Jakštas (155), \$ 28 Brisbanės Lietuvių Namuose suruoštos loterijos pelnas. Loteriją organizavo Fondo igaliojinis R. Pomerinas, \$ 22 R. Pomerinas (47), po \$ 20 S. Binkevičienė (120), savo vyro a.a. Juozo atminimui, J. Beinoravičius (40), P. Duoba (75), R. Venclovas (120), po \$ 10 A. A. Kesminai (115), A. Morkūnas (157), \$ 5 K. Stancikas (85).

Adelaidės lietuvių aukos Vasario 16 minėjimo progą: \$ 40 J. Ivoška (140), po \$ 20 L. Šlaustas, A. Zamoiskis (152), po \$ 10 V. Baltutis (104), J. Doniela (170), P. S. Pusdešriai (80), P. Smolskis (90), I. Taunys (300), V. Urbonienė (140), po \$ 5 A. Gučiuvienė (48), S. Gusčia.

Geelongo lietuvių aukos Vasario 16 minėjimo progą: po \$ 20 V. Aukštiejus (164), V. Leitonas (50), \$ 15 J. Manikauskas (100), po \$ 10 F. Bandza (29), S. S. Karpalavičiai (91), A. Obeliūnas (635), J. Rapauskas (140), B. Starinskienė (95), po \$ 5 A. Baltrūnas (135), V. Bindokas (42), J. Bužinskas, V. Čerakavičius (64), P. Vaičekauskas (38).

A.a. Alfonsui Jomantui Geelonge mirus, vietoj gėlių aukojo: \$ 15 Geelongo ALB Valdyba (210),

A.a. Irenai Rubaževičienei Melbourne mirus, pagerbdamas brangią senelę aukojo: \$ 50 Denis Liubinas (54).

A.a. Jokūbui Lipšui Geelonge mirus jį pagerbdami vietoj gėlių aukojo: \$ 100 O. Gvildienė, J. L. Lipšiai, Aldona Scano, \$ 20 "Vy-tis" Geelongo lietuvių sporto klubas (140), po \$ 10 V. E. Bindokai (52), B. Jankienė (29), V. Mačiuliai (42), J. Normantas (355), K. Starinskas (113), Č. Valodka (102), A. S. Obeliūnai (645), Ant. Alb. Žvirbliai (145), "Šatrijos" Geelongo skautų tuntas, \$ 5 J. Manikauskas (105).

A.a. Jonui Bacevičiui agronomui Lietuvoje mirus, jį pagerbdami aukojo: po \$ 10 Jonas Normantas (365), J. S. Meiliūnai (812).

Fondo valdyba nuoširdžiai sveikina naują Fondo tūkstantininką L. Bučelį (Melb.) ir naujus Fondo šimtininkus: V. Baltutį (Adel.), J. Manikauską ir Č. Volodką - abu iš Geelongo. Gili padėka visiems AL Fondo rėmėjams.

V. Rekešius
AL Fondo išdininkas

LIETUVIŲ RADIO VALANDELES

ADELAIDĖ 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadieniais 11 val. ryto, pirmadieniais 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA „TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:

Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

nuo \$ 100	iki \$ 20.000	— 13%
nuo \$ 20.000	iki \$ 50.000	— 14%
nuo \$ 50.000	ir daugiau	— 15%

Už terminuotus indėlius su mėnesiniais procentais - 12%. Šioje sąskaitoje turi būti nemažiau \$ 3.000. Procentai išmokami kas mėnesį. Neatsiėmus įstaigoje, po mėnesio pasiunčiami į namus.

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir išrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendo.

● Teikia paskolas iki \$ 30.000 ikeičiant nekilm. turta, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051. GPO. Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastry St. Norwood, SA 5067.

Sydneyje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubu patalpose 16 - East Terrace. Bankstown NSW.